

FONTYS HOGESCHOLEN

Beschrijving leertraject Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), inclusief de Basis Kwalificatie Examinering (BKE)

Klik op een van onderstaande linken om direct naar het betreffende onderdeel te gaan:

- [aansluiting BDB \(inclusief BKE\) op onderwijs- en personeelsbeleid](#)
- [opzet leertraject BKO \(Basiskwalificatie Onderwijs\) en BKE \(gescheiden assessments\)](#)
- [toetsing en beoordeling van de BKO en BKE](#)

Opmerking vooraf: traject en assessment zijn losgekoppeld bij Fontys. Bij Fontys bestaat de BDB uit de Fontys BKO (inclusief de rol van toetsing “light”) en de BKE.

AANSLUITING BDB (INCLUSIEF BKE) OP ONDERWIJS- EN PERSONEELSBELEID

DOELGROEP / TOELATINGSEISEN

Beleid ten aanzien van nieuwe docenten

Niet iedere nieuwe docent hoeft het BDB traject te volgen, maar voor een vaste aanstelling moet elke docent het assessment doen tenzij ze vrijstelling ontvangen. Docenten moeten binnen een jaar, maar maximaal binnen 2 jaar de Fontys BKO behalen in verband met een mogelijke vaste aanstelling.

Nieuwe werknemers met een docentbevoegdheid of een elders behaalde BDB hoeven geen BKO te halen. Alle andere aanvragen voor vrijstelling voor de BKO worden steeds apart bekeken door de assessmentcommissie FKO (Fontys Kwalificaties Onderwijs).

De BKO en de BKE staat gelijk aan de BDB maar wordt getoetst in twee separate assessments.

Beleid ten aanzien van zittende docenten

Alleen zittende docenten die nog geen vaste aanstelling hebben moeten de Fontys BKO halen.

Verder is er voor zittende docenten professionalisering mogelijk op de volgende vier thema's: didactiek en toetsing, media en technologie, onderzoek en studentcoaching en wel op twee niveaus, mediorkwalificatie (MKO) en seniorkwalificatie (SKO).

Ook wordt het BKE en SKE assessment aangeboden aan docenten. Bovendien is het mogelijk om de BKE/SKE te behalen via respectievelijk de assessments MKO didactiek en toetsing en/of SKO didactiek en toetsing.

DIDACTISCHE BEKWAAMHEID

De hogeschool hanteert bepaalde criteria om de didactische bekwaamheid van nieuwe en zittende docenten vast te stellen. Er worden vrijstellingen verleend voor eerste- of tweedegraads bevoegdheid, pabo, BDB-certificaat van een andere hogeschool of de Basis Kwalificatie Onderwijs van de universiteit. Onderwijskundigen ontvangen vrijstelling voor herontwerpen onderwijs. De andere docentrollen moeten nog aangetoond worden.

Verder zijn er vrijstellingsaanvragen die apart bekeken worden zoals buitenlandse diploma's. Vrijstellingen kunnen aangevraagd worden bij de assessmentcommissie FKO.

Er zijn geen docentfuncties waarvoor het niet noodzakelijk is een BKO assessment af te leggen.

INTAKE

Bij Fontys is de training en assessment losgekoppeld. Iedereen kan een training BKO aanbieden. Hier bespreek ik de training BKO die wordt verzorgd door Fontys Hogeschool Kind en Educatie. Voorafgaand aan het voorbereidende traject bij Fontys Hogeschool Kind en Educatie wordt een intake afgenomen; voor andere trajecten binnen Fontys is dit niet bekend. Het doel van de intake is om verwachtingen en belemmeringen vast te stellen en de beginsituatie te bepalen. De intake vindt plaats in de vorm van een vragenlijst en een QuickScan m.b.t. de leeruitkomsten en wordt afgenomen door de trainer. De leidinggevende heeft geen rol bij de intake.

MAATWERK

Het traject omvat een training van 12 dagdelen die als groep wordt gevolgd. De thema's liggen min of meer vast, maar er is veel ruimte voor eigen inbreng en intervisie.

Daarnaast worden er maatwerktrajecten aangeboden, zoals individuele begeleiding (coaching).

ANDERSTALIGHEID

Op een aantal locaties (Venlo en Eindhoven) kan het voorbereidende traject in het Engels worden gevolgd.

Van de handleiding Fontys BKO en Fontys BKE is een Engelstalige versie aanwezig. Vanzelfsprekend kan ook het assessment in het Engels worden afgenomen.

OPZET LEERTRAJECT BKO EN BKE (GESCHEIDEN ASSESSMENTS)

ORGANISATIE

- De assessments vallen onder de eindverantwoordelijkheid van FKO (Fontys Kwalificaties Onderwijs).
- FKO is verantwoordelijk voor de inhoud van de assessments.
- De assessments worden centraal georganiseerd vanuit FKO.
- Assessoren voor de BKO en BKE assessments komen vanuit de gehele Fontys organisatie.
- Iedere aanbieder van een voorbereidend BKO/BKE traject is verantwoordelijk voor de inhoud van dat traject.
- Voorbereidende trajecten worden uitgevoerd door zowel interne (onder andere FHKE, FEC (Fontys Educatief Centrum), FIBS (Fontys International Business School)) als externe partijen.

LEERDOELEN / BEKWAAMHEID

De trajecten zijn afgestemd op de docentactiviteiten zoals vastgelegd in het Protocol BDB (doceren, begeleiden van studenten, ontwerpen van onderwijs, toetsen en professioneel docentschap). Fontys heeft deze vertaald naar drie docentrollen waarbij leeruitkomsten zijn geformuleerd. De volgende drie docentrollen zijn vastgesteld: de docent als begeleider van leerprocessen, herontwerper onderwijs en professional.

PROGRAMMA

- Het programma BKO bestaat uit een training van 12 dagdelen, een intake en een lesbezoek op de werkplek. De BKE is een los traject wat bestaat uit 4-6 dagdelen.
- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt vanuit het onderwijsconcept van ervaringsgericht leren.
- De begeleiding in het programma is georganiseerd door middel van peer feedback, intervisie en feedback op de werkplek naar aanleiding van een lesbezoek.
- Er wordt o.a. gebruik gemaakt van het boek 'Leren (en) doceren in het hoger onderwijs', 'Het gaat steeds beter! (activerende werkvormen voor de opleidingspraktijk)', 'Basis Kwalificatie Examinering in het hoger beroepsonderwijs' van Lia Bijkerk en 'Samenwerken aan toetskwaliteit in het Hoger Onderwijs'.
- De docentactiviteiten uit de landelijke BDB worden behandeld in de bijeenkomsten. Hierbij komen o.a. de volgende onderwerpen aan bod: visie op leren en onderwijs, ontwerpen van onderwijs/lessen, doceerstijl, leerdoelen, taxonomie (o.a. van Bloom, Miller piramide), waarden van onderwijs, formatief handelen, beoordelen van toetsen, doc/stud sturing, motiveren, groepsdynamiek, coachende gespreksvoering, diversiteit, enz.
- Er worden meerdere activerende werkvormen gebruikt om de cursisten hier kennis mee te laten maken maar ook om de theorie te verwerken/toepassen. Er is een digitale leeromgeving in canvas.
- Beeldopnames van cursisten worden bekeken en geanalyseerd. Er is ruimte voor intervisie.
- Er is twee keer een portfolioschouw om beroepsproducten te laten voorzien van feedback en te sparren en werken aan het portfolio.

DUUR EN OMVANG

- De totale studiebelasting is 12 bijeenkomsten (dagdeel) voor de BKO en minimaal evenveel aan voorbereiding. Daarnaast wordt er ook nog gewerkt aan beroepsproducten (waaronder het lesbezoek) en het portfolio. (totaal ongeveer 150 uur.)
- De investering voor de BKE training en het BKE portfolio, is ongeveer 75 uur.
- De doorlooptijd van het traject is ongeveer een half jaar.
- De verdeling van de inhoud over het aantal dagdelen is vrij in te vullen en afhankelijk van de vragen uit de groep:
 - Herontwerper onderwijs
 - Begeleider leerprocessen
 - Professional
 - portfolioschouw
 - Lesbezoek

CURSUSMATERIAAL

Het cursusmateriaal bestaat uit:

- Leren (en) Doceren in het Hoger Onderwijs van o.a. Ton Kallenberg.
- Basis Kwalificatie Examinering in het hoger beroepsonderwijs van Lia Bijkerk.
- Artikelen via canvas .
- Presentaties/opdrachten via canvas.

PROGRAMMA BKE

- Het aparte BKE programma bestaat uit 4-6 bijeenkomsten, afhankelijk van de aanbieder. Dit kan afhankelijk zijn van de beginsituatie bij op maat trajecten.
- Er wordt gebruik gemaakt van het boek 'Samenwerken aan toetskwaliteit in het Hoger Onderwijs', 'Basis Kwalificatie Examinering in het hoger beroepsonderwijs' van Lia Bijkerk en actuele artikelen.
- In de training is er aandacht voor de theorie m.b.t. toetsing die toegepast moet worden a.d.h.v. eigen toetsmateriaal.

TOETSING EN BEOORDELING VAN DE BKO EN BKE

TOETSING EN BEOORDELING

De Fontys BKO en BKE zijn twee aparte assessments.

Het BKO assessment bevat alle docentactiviteiten zoals ze geformuleerd zijn in het landelijk BDB profiel, maar toetsing is in dit assessment minder diepgaand dan de BKE. Vandaar dat de BKE in een apart assessment wordt getoetst.

De BKO is een geïntegreerd assessment wat bestaat uit een portfolio en een CGI. In het CGI zit ook een presentatie door de kandidaat van zijn ontwikkeling.

Het assessment wordt afgenomen door minimaal één onafhankelijke assessor. Als uitgangspunt is de trainer de 2e assessor.

In de trajecten wordt gebruik gemaakt van formatief handelen. Er wordt o.a. feedback gegeven op beroepsproducten. Ook worden de kandidaten bezocht door hun trainer op de werkplek en ontvangen daar feedback op.

Als summatieve vormen van toetsing worden een portfolio en een Criterium Gericht Interview gebruikt.

De BKE is een portfolio assessment.

CERTIFICERING

Deelnemers ontvangen een certificaat als het assessment is behaald.
Het certificaat wordt afgegeven door FKO (Fontys Kwalificaties Onderwijs).

Een Fontys BKO certificaat en een BKE certificaat staat gelijk aan een BDB certificaat.

Er worden geen certificaten uitgereikt voor een vrijstelling.

Mocht een deelnemer een certificaat willen ontvangen voor deelname aan de BKO training, dan ontvangt de docent een certificaat voor actieve deelname aan de training als men minimaal 11 keer aanwezig is geweest en actief heeft deelgenomen (alleen op aanvraag).